

Kotouttamisohjelma

2023-2026

Laitilan kaupunki

Sisällys

Johdanto	3
Kotouttamisohjelmaa ohjaavat lait ja ohjelmat	4
Laitilan kaupungin strategia 2022-2025	4
Alueelliset strategiat ja suunnitelmat	6
Pakolaisten vastaanotto kuntaan ja maahanmuuton tilanne Laitilassa.....	8
Kotoutumisen edistämisen toimintaympäristö.....	10
Maahanmuuttaneiden kotoutumista tukevat palvelut kunnassa.....	11
Neuvonta ja ohjaus.....	11
Maahanmuuttajan alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma	11
Asumisen palvelut	12
Varhaiskasvatus	12
Esiopetus	13
Perusopetus.....	13
Lukio	16
Nuorisotyö.....	16
Liikunta	16
Kulttuuri.....	16
Kirjasto.....	17
Vakka opisto	18
Teknisen toimen palvelut	18
Viestintä.....	19
Elinvoimapaalvelut	19
Työvoimapaalvelut	20
Maahanmuuttaneiden kotoutumista tukevat muut palvelut	20
Hyvinvointialue Varhan palvelut	20
Toisen asteen koulutus Winnova	21
Muu maahanmuuttaneiden kotoutumista tukeva toiminta	22
Kehittäminen	24
Hyvä yhteistyö toimijoiden kesken.....	24
Vieraskielisille suunnatun tiedotuksen kehittäminen	24
Suomen kielen oppimisen edistäminen ja integraatio	25
Maahanmuuttajien syrjäytymisen ehkäisy ja mielen hyvinvoinnin ylläpitäminen	25
Keinot.....	26

Johdanto

Laitilan kaupunki ja paikalliset toimijat ovat avainasemassa maahanmuuttajien kotouttamisessa, sillä kotoutuminen on paikallista. Suurin osa kotoutumisen edistämisestä tehdään kunnan peruspalveluissa. Maahanmuuttajat tarvitsevat kasvatukseen, koulutukseen asumiseen, vapaa-aikaan, työllisyyteen, infrastruktuuriin liittyviä palveluja muiden kuntalaisten tavoin. Vahva rooli on myös paikallisilla oppilaitoksilla, yhdistyksillä, muiden viranomaisten toiminnoilla ja tietenkin kuntalaisilla.

Kotoutuminen on yksilöllinen prosessi, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Päämääränä on, että maahanmuuttaja tuntee olevansa yhteiskunnan aktiivinen ja täysivaltainen jäsen ja omaksuu yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Vastavuoroisesti vastaanottava yhteiskunta saa uusia vaikutteita ja monimuotoistuu. (kotoutuminen.fi) Sama kotouttamispolitiikka ei siis sovi kaikille, ei kaikille kunnille eikä kaikille maahanmuuttajille, vaan politiikan linjauksia ja palveluja pitää suunnitella ottaen huomioon paikalliset erityisolosuhteet ja erilaisten muuttajien erilaiset tarpeet, kyvyt ja elämäntilanteet.

Laitilan kaupungin kotouttamisohjelmaa laaditaan aikana, jolloin monet asiat ovat muutostilassa. Ukrainan sota on muuttanut radikaalisti tilannetta Laitilassa, maahanmuuttajia asuu kaupungin alueella enemmän kuin koskaan. Vuoden 2023 alusta lakiin kotoutumisen edistämisestä tuli muutoksia, jotka koskivat uusien, juuri aloittaneiden hyvinvointialueiden toimintaa ja tarkensivat kuntien roolia. Lain suurempi muutos on kuitenkin meneillään ja tavoiteaikatauluna on sen voimaan saaminen saamaan aikaan työllisyyspalvelujen isoa uudistumista koskevan lain kanssa vuoden 2025 alusta.

Kotouttamisohjelma kuvastaa kunnan eri tahojen tämän hetkistä toimintaa ja tuo esille niitä tavoitteita, jotka nousevat työntekijöiden ja toimijoiden näkemyksistä.

Kotouttamisohjelmaa ohjaavat lait ja ohjelmat

Kuntien kotouttamistoimintaa ja maahanmuuttajatyötä ohjaa laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010). Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä sekä sen suunnittelusta ja seurannasta paikallistasolla. Laki kotoutumisen edistämisestä (33 §) määrittelee kunnan kotouttamisohjelman sisällön. Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuutuksessa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma tulee myös ottaa huomioon kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Kunnan on huolehdittava siitä, että sen palvelut soveltuvat maahanmuuttajille. Lisäksi kunnan on huolehdittava siitä, että maahanmuuttajille laissa tarkoitetut toimenpiteet ja palvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Laitilan kaupungin strategia 2022-2025

Laitilan kaupungin vuosille 2022–2025 päivitetty visio, arvot, strategiset painopisteet sekä päämäärät on hyväksytty talousarvion hyväksymisen kanssa samanaikaisesti joulukuussa 2021. Laitilan kaupungin visio on noussut ajankohtaisemmaksi kuin suunnittelun hetkellä ehkä arvattiinkaan. Laitila on ollut ja on maahanmuuton osalta suurten muutosten keskellä ja mukautuu jatkuvasti ajan vaatimuksiin. Kotikunnan saamisen mahdollisuudesta viestitetään kuntaan tulleille maahanmuuttajille. Vision mukaisesti teemme töitä pystyäksemme voittamaan väestöennusteet ja kasvamaan maltillisesti. Arvoissa mainittu yhdenvertaisuus ”Meillä kaikki sopivat samalle orrelle” on suora tavoite tälle kotoutumisohjelmalle.

VISIO

Laitila on elinvoimainen kaupunki erinomaisella paikalla. Laitilassa on monipuolinen elinkeinorakenne, yritysmyönteinen ilmapiiri ja töitä tekijöille. Monipuoliset palvelut sekä harrastusmahdollisuudet tekevät arjesta sujuvaa ja hyvää kaiken ikäisille. Laitila pärjää suurtenkin muutosten keskellä ja mukautuu ajan vaatimukseen. Laitila voittaa väestöennusteet ja pystyy kasvamaan maltillisesti. Kiinnostavassa kaupungissa on jatkuvasti jotain oivaltavaa ja mielenkiintoista uutta. Laitilan kaupunki on haluttu työpaikka ja toivottu yhteistyökumppani.

Arvot

- 1. Kolme kukon askelta edellä**
 - tulevaisuuslähtöisyys
- 2. Munauskin voi olla mahdollisuus**
 - rohkea ja kehittyvä
- 3. Asukas ja yrittäjä ovat kultamunamme**
 - asukas- ja yrityslähtöisyys
- 4. Meillä kaikki sopivat samalle orrelle**
 - yhdenvertaisuus

Alueelliset strategiat ja suunnitelmat

Kotouttamisohjelman tekoa ohjaavat myös alueelliset strategiat ja suunnitelmat. Maakunnallisesti on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimesta laadittu Varsinais-Suomen maahanmuuttostrategia 2020-luvulle ja Vakka-Suomen seudullinen kotoutumisohjelma. Vakka-Suomen seudullinen kotouttamisohjelma 2019-2023 kuvaa pääasiassa olemassa olevaa tilannetta ja tavoitteet tuovat esille sen, että alueen tavoitteellinen kotoutumistyö on ollut ohjelman tekovaiheessa vasta kehittymässä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Varsinais-Suomen maahanmuuttostrategia 2020-luvulle (Varsinais-Suomen ELY-keskus 2020) nostaa esille merkittävät alueelliset tavoitteet, jotka ovat työvoiman saatavuuden, veto- ja pitovoiman sekä hyvien väestösuhteiden edistäminen. Tavoitteet ovat erittäin ajankohtaiset edelleen ja omalta osaltaan ohjaavat kuntien tavoitteiden asettelua. Kuntien elinvoimaisuuden kannalta on oleellista työvoiman saatavuus. Vakka-Suomen alueella on nähty isoja rekrytointeja, joissa maahanmuuttajien osuus on ollut suuri. Työperäinen maahanmuutto onkin tuonut alueelle lisää asukkaita. Työperäisen maahanmuuton mahdollistamisella ja Suomessa jo asuvien maahanmuuttajien resurssin käyttöön saamisella parannetaan positiivista kehitystä monella sektorilla.

Työn kautta saadut uudet asukkaat eivät kotiudu ja asetu paikkakunnalle, jos alueen pitovoimaan ei kiinnitetä huomiota. Uusien asukkaiden näkökulmasta merkityksellistä on, että koko perhe löytää paikkakunnalta paikkansa. Tässä auttaa palvelujen saatavuus, esimerkiksi neuvonta- ja ohjauspalvelut, koulutuspalvelut ja vapaa-ajanpalvelut. Myös paikkakunnan yleisellä ilmapiirillä on iso merkitys asettumisen kannalta. Positiivisen ilmapiirin ylläpito ei ole vain positiivisten asioiden esiin nostamista, vaan myös tarttumista negatiivisiin ilmiöihin.

Varsinais-Suomen maahanmuuttostrategia

I Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen

1. Mahdollistetaan vastuullinen ja pitkäjänteinen työperusteinen maahanmuutto tunnistamalla rekrytoivien työnantajien tarpeet.
2. Varmistetaan Varsinais-Suomessa jo asuvien maahanmuuttajien osaamisen hyödyntäminen ja otetaan käyttöön tehokkaammat ja joustavammat osaamisen tunnistamisen keinot.
3. Järjestetään säännöllisiä rekrytointitapahtumia ja hyödynnetään ulkomaalaistaustaisten verkostoja rekrytoinneissa.
4. Edistetään nopeaa ja tehokasta työlupaprosessia alueen yritysten toiminnan ja kasvun turvaamiseksi.
5. Lisätään työllistymistä ja työelämää koskevaa tietotusta ja neuvontaa työnantajille.
6. Varmistetaan työelämän tarpeita vastaavan ammatillisen sekä täydennys- ja muuntokoulutuksen saatavuus.

II Vetovoiman ja pitovoiman lisääminen

7. Luodaan kokonaisvaltaiset asettautumispalvelut koko perheelle.
8. Monipuolistetaan maahanmuuttajien mahdollisuuksia opiskella kieltä.
9. Luodaan viranomaisraajat ylittäviä yhden luukun neuvonta-, ohjaus- ja kotouttamispalveluja ja hyödynnetään sähköisten palvelujen mahdollistamaa monikielisyttä ja etäpalveluja koko maakunnan alueella.
10. Luodaan pysyvää yhteistoimintaa työnantajien, työelämän järjestöjen, työllistymispalveluiden, oppilaitosten ja kansalaisjärjestöjen välillä.

III Hyvien väestösuhteiden edistäminen

11. Luodaan lisää kohtaamisen ja keskustelujen mahdollisuuksia eri taustoista oleville ihmisille.
12. Järjestetään työyhteisöille koulutusta työelämän monimuotoisuudesta.
13. Tuetaan yhdistysten tekemää maahanmuuttajien kotouttavaa toimintaa ja maahanmuuttaneiden omaa yhdistystoimintaa.
14. Vahvistetaan avointa keskusteluilmapiiriä lisäämällä maahanmuuttoon liittyvää tietopohjaa ja järjestämällä alueellisia tilaisuuksia strategian toteuttamiseksi.
15. Tunnistetaan maahanmuuttoon liittyviä kielteisiä ilmiöitä ja etsitään niihin ratkaisuja.

Pakolaisten vastaanotto kuntaan ja maahanmuuton tilanne Laitilassa

Laitilan kaupungin maahanmuuton kattavana teemana on työperäisyys. Maatilat ovat jo vuosia hyödyntäneet ulkomaista työvoimaa, samoin kuin osa alueen yrityksistä. Lähialueella toimiva iso tuotantolaitos on työllistänyt 2020-luvulla erityisesti maahanmuuttajia. Paikalliset asukkaat ovat tottuneet tähän ilmiöön ja se on muuttunut osaksi arkea. Maahanmuuttajien vakiintumista paikkakunnalle kuvaa mm. se, kun vuosina 2021-2022 vesihuoltolaitoksella tehtiin 100 omistajan vaihtoa omistusasunnon hankinnan myötä, näistä 16 % oli nimen perusteella ulkomaalaistaustaisia yksityishenkilöitä.

Poikkeuksena tästä vakiintuneisuudesta voidaan pitää vastaanottokeskustoimintaa, jota oli Suomen Punaisen Ristin organisoimana paikkakunnalla syksystä 2015 alkaen parin vuoden ajan. Vastaanottokeskuksen toiminnan aikana kansalaiskeskustelu oli vilkasta ja asenteet osin kärjistyivät. Kriittisyydestä huolimatta muutama vastaanottokeskuksen asukas löysi pysyvän kodin Laitilasta. Toisena poikkeuksena on kevään 2022 tilanne, jolloin ukrainalaiset pakenivat sotaa ja paikkakunnalle tuli hyvin nopeasti paljon maahanmuuttajia. Muutos tuli hyvin nopeasti, mutta kunta ja kuntalaiset olivat hyvin auttamishalukkaita.

Laitilan kaupunki on solminut ensimmäisen sopimuksen pakolaisten vastaanotosta ELY-keskuksen kanssa 2016 ja päivittänyt sen 2023. Kaupunki varautuu vastaanottamaan noin 10 pakolaista (kiintiöpakolaisia ja oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita) vuosittain. Sijoitettavista pakolaisista sovitaan aina erikseen ELY-keskuksen kanssa.

Vieraskielisiä asukkaita kunnassa on kaikkiaan 842 henkilöä (Väestörekisteri 16.2.23). Seuraavasta Tilastokeskuksen taulukosta näkyy tiedot Laitilan kaupungin asukkaana olevista kansalaisuuksista 2020-2022. (Tässä tilastossa ei ole vielä Laitilassa asuvia ukrainalaisia, jotka ovat vielä vastaanottopalveluiden piirissä. Heidän määränsä oli vuoden 2023 alussa 332 henkilöä.)

Tilastokeskus; Väestörakenne/Kansalaisuus sukupuolen mukaan kunnittain 2020-2022.

Tietosuojasystä kansalaisuuden kunnittaisia alle 10 henkilön lukuja ei ole annettu. Esimerkiksi taulukossa on Aasia 2022 osalta luku 58, joista irakilaisia on 25 henkilöä ja muiden valtioiden osalta ei ole yli kymmenen henkilön ryhmittymää.

LAITILA	Yhteensä		
	Väestö 31.12.		
	2020	2021	2022
YHTEENSÄ	8 468	8 456	8 366
Suomi	7 838	7 770	7 614
ULKOMAAT YHT.	630	686	752
EUROOPPA	565	610	658
Latvia	16	22	23
Moldova	31	31	35
Puola	53	50	50
Romania	75	80	86
Slovakia	...	12	12
Turkki	11
Ukraina	109	141	169
Valko-Venäjä	12
Venäjä	11	10	15
Viro	219	219	217
AFRIKKA	16	25	27
Nigeria	...	11	14
AMERIikka	3	5	7
AASIA	43	43	58
Irak	23	22	25
OSEANIA	0	0	0

Voidaan todeta, että eurooppalaisten osuus Laitilan maahanmuuttajista on iso. Suurimmat ryhmät ovat tulleet pitkään Virossa ja Ukrainasta. Tätä taustaa vasten on helppo ymmärtää, miksi iso joukko ukrainalaisista löysivät suojan itselleen juuri Laitilasta. Paikkakunta oli monelle perheelle tuttu jollakin tapaa jo ennestään. Vuoden 2023 alussa ukrainalaisia asui paikkakunnalla 332 henkilöä. Kaupungin toiminnassa ukrainalaiset näkyvät erityisesti asumisen palveluissa sekä sivistystoimen palveluissa. Varhaiskasvatuksessa on lisätty resursseja, tehty

järjestelyjä ja perusopetuksessa lisätty valmistavan opetuksen määrää. Vuoden 2023 aikana odotetaan ison osan täällä oleskelevista ukrainalaisista hakevan kotikuntaa Laitilasta.

Kotoutumisen edistämisen toimintaympäristö

Laitilan kaupunki on Ukrainan kriisin myötä tullut esiin hädänalaisia ihmisiä ymmärtävänä ja auttamishaluisena paikkakuntana, joka on mukana maailman tapahtumissa.

Tämä kotoutumishjelma käsitellään kaupungin elinvoimajaostossa, kaupungin hallituksessa ja valtuustossa. Tämän laajan käsittelykierron myötä kaupungin johto sitoutuu ohjelmaan. Maahanmuuttoon liittyviä asioita seuraa kaupungin luottamuselimistä läheisimmin elinvoimajaosto. Kotoutumishjelma tarkistetaan vähintään kerran valtuustokauden aikana.

Vastuu kotoutumisen edistämisestä ja kotoutumishjelman toteutumisesta on omalta osaltaan jokaisella kaupungin työntekijällä. Vuoden 2023 alusta kaupungille on palkattu maahanmuuttoasioista vastaava työntekijä, työllisyys- ja maahanmuuttopäällikkö. Työntekijän vastuulla on ajankohtaisiin maahanmuuttaja-asioihin reagointi, neuvonta- ja ohjaus sekä alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien laadinta kaupungin osalta.

Vakka-Suomen alueella toimivan maahanmuuttajien neuvonta- ja ohjauspalveluita toteuttavan MOPPI-hankkeen kautta on ylläpidetty yhteistyöverkostoa viranomais- ja elinkeinotoimen sekä paikallisten yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Vastuu yhteistyön ylläpitämisestä on nyt siirtymässä kaupungille, joka järjestää paikallisen verkoston tapaamiset jatkossa. Laitilan kaupungin kokoonkutsamana kotoutumisen paikallinen verkosto aloittaa työskentelyn keväällä 2023.

Paikallisen verkostoitumisen lisäksi Laitilan kaupunki tekee yhteistyötä aktiivisesti oman seutukunnan ja maakunnan tasolla eri toimijoiden kanssa liittyen eri verkostojen työskentelyyn, kuten ELY:n Vakka-Suomen monikulttuurisuusverkoston toimintaan ja Varsinais-Suomen maahanmuuttoasioiden toimikuntaan.

Maahanmuuttaneiden kotoutumista tukevat palvelut kunnassa

Kunnan peruspalveluissa palvellaan kaikkia kuntalaisia ja vieraskielisten palvelua kehitetään jatkuvasti. Lasten ja nuorten kotoutumisen edistämiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota sitouttamalla lapset varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen piriin mahdollisimman nopeasti. Kunnan nuorisotyöllä ja paikallisten järjestöjen toiminnalla tuetaan lisäksi lasten ja nuorten integroitumista yhteiskuntaan. Kulttuuripalvelujen, paikallisen kansalaisopiston ja mm. Laitilassa toimivan kansallisuusryhmän oman yhdistystoiminnan kautta edistetään kulttuurien välistä vuoropuhelua. Kaupunki tukee yhteisöjen kotoutumista ja hyvien etnisten suhteiden rakentumista edistävää toimintaa avustuksin.

Neuvonta ja ohjaus

Asiointipiste Avitus palvelee kaupungintalon ala-aulassa. Palvelupiste opastaa ja auttaa kaupungin palveluiden käytössä kaikkia yhdenvertaisesti. Muiden viranomaisten kanssa asiointiin voi saada digineuvontaa ja Kelan tai poliisin palveluihin ajanvarauspalvelua. Palvelupisteessä on tietokone asiakaskäytössä ja mahdollista saada kopiota ja tulosteita maksua vastaan. Työntekijä palvelee myös englanniksi.

Vieraskielisten neuvonta- ja ohjauspalvelua hoitaa työllisyys- ja maahanmuuttopäällikkö. Neuvonta- ja ohjauspalvelua on mahdollista saada suomen kielen lisäksi englanninkielellä tai tulkkipalveluiden välityksellä. Kotoutumisen edistämiseen liittyviä alkukartoituksia ja kotoutumissuunnitelmia tehdään neuvonta- ja ohjauspalveluissa ajanvarauksella.

Maahanmuuttajan alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma

Maahanmuuttajan alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma tehdään ensisijaisesti työllisyyspalveluissa. Kaupunki käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka saa toimeentulotukea yli kahden kuukauden ajan eli ei enää tilapäisesti. Alkukartoituksen tekeminen voidaan käynnistää myös sitä pyytäneelle muulle maahanmuuttajalle. Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Alkukartoituksessa selvitetään tätä tarkoitusta varten tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut

työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat. Alkukartoituksen jälkeen tarvittaessa tehdään kotoutumissuunnitelma.

Maahanmuuttajalla on oikeus kaupungin tekemään kotoutumissuunnitelmaan, jos alkukartoituksen perusteella on tarvetta kotoutumissuunnitelman tekemiselle tai hänen toimeentulotuen saantinsa ei ole enää tilapäistä. Kaupunki sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa kotoutumista ja työllistymistä edistävistä kaupungin palveluista tai muista toimenpiteistä, jos maahanmuuttaja ei terveydentilansa, ikänsä, perhesyiden taikka näihin rinnastettavien syiden vuoksi voi osallistua kotoutumista tukeviin työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin.

Tarvittaessa kotoutumissuunnitelma toteutetaan yhteistyössä maahanmuuttajan ja hänen kanssaan työskentelevien muiden viranomaisten kuten TE-palveluiden ja sosiaalipalveluiden kanssa.

Laitilan kaupungin osalta alkukartoituksen ja kotoutumissuunnitelman tekemisestä, maahanmuuttajan kanssa, vastaa työllisyys- ja maahanmuuttopäällikkö.

Asumisen palvelut

Laitilan kaupungintalon asiointipiste Avituksessa palvelee kaupungin vuokra-asumiseen liittyvissä asioissa. Kaupungin vuokra-asuntoa haetaan sähköisesti kaupungin kotisivulta löytyvällä lomakkeella. Linkistä pääsee täyttämään hakemusta <https://link.webropolsurveys.com/Participation/Public/c65c928e-a7f3-43cb-9a06-8a4b2628d3e9?displayId=Fin1496832>.

Työntekijä palvelee myös englanniksi tai tulkkipalvelun avustamana. Tällä hetkellä kaupungilla on saatavilla myös asumisohjaajan palveluja.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus tukee maahanmuuttajataustaisen lapsen kasvua kahden kulttuurin ja suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi. Varhaiskasvatus tukee merkittävästi koko perheen kotoutumisprosessia. Monikulttuurinen ja monimuotoinen varhaiskasvatus vahvistaa lapsiryhmän kaikkien lasten kasvua yhdenvertaisuuden ymmärtämiseen ja erilaisuuden kunnioittamiseen, kun lapsilla on mahdollisuus aikuisten ohjauksessa tutustua eri kulttuureihin, niiden

tapoihin ja tottumuksiin. Vieraskielisten lasten varhaiskasvatuksessa tuetaan ja vahvistetaan lasten suomen kielen oppimista. Kieltä opitaan arjen tilanteissa ja suunnitelluissa toimintahetkissä. Suomen kielen oppiminen on tavoitteellista ja kielisuunnitelma on osa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa. Osalle lapsista järjestetään tarvittaessa myös tehostettua suomen kielen pienryhmäopetusta. Samalla vanhemmille korostetaan lapsen äidinkielen, kotikielen, merkitystä ja kannustetaan vanhempia ylläpitämään kodissa puhuttavia kieliä. Maahanmuuttajalasten varhaiskasvatus ja päivähoito järjestetään kaupungin omassa päiväkodissa.

Esiopetus

Maahanmuuttajataustaiset lapset osallistuvat esiopetukseen kaikkien esiopetuslasten tavoin päiväkodin tai koulun yhteydessä toimivissa esiopetusryhmissä. Esiopetuksen yhteydessä järjestetään myös esiopetuksen valmistavaa opetusta (valmo) niille lapsille, joiden suomen kielen taito ja/ tai muut valmiudet eivät riitä ryhmämuotoiseen opiskeluun.

Perusopetus

Koulun aloittaminen -valmistava opetus

Kun lapsi muuttaa ulkomailta Laitilaan ilman suomen kielen taitoa, hän aloittaa koulunkäynnin valmistavan opetuksen luokassa. Tällä hetkellä luokka toimii Laitilan kyläkoulun Kodjalan koulutalolla. Tarvittaessa opetusta on järjestetty myös keskustan kouluissa. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Uuden oppilaan aloittaessa jaetaan tietopaketti suomeksi ja oppilaan äidinkielellä, jos mahdollista. Paketissa kerrotaan valmistavasta opetuksesta, perusopetuksesta ja suomalaisesta koulukulttuurista sekä tarkemmin koulunkäynnistä kaupungin koulussa. Pakettiin lisätään myös muuta kotouttamiseen liittyvää, jos se palvelee perhettä.

Tavoite on, että oppilas oppii riittävän suomen kielen taidon ennen siirtymistään perusopetukseen. Tavoitteena on saavuttaa valmistavassa luokassa suurin piirtein kielitaidon taso A 1.2, jotta oppilas pärjää kielitaidollaan perusopetuksen luokassa.

Opetuksen tavoitteet kirjataan oppimissuunnitelmaan Wilma-järjestelmään. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria. Valmistava opetus kestää yleensä kokonaisuutena 10 kk.

Valmistavassa opetuksessa suomen kielen lisäksi muita opetettavia aineita ovat matemaatiikka, ympäristöoppi, musiikki, liikunta, käsityö, kuvataide ja englanti.

Kun kielitaito karttuu, oppilaat voivat osallistua myös muiden luokkien oppitunneille tutustumaan perusopetuksen luokan toimintaan. Tavoitteena on käyttää koulussa mahdollisimman paljon suomen kieltä ja saada myös suomenkielisiä ystäviä koulusta.

Oppilailla on 24 oppituntia viikossa. Opetus tapahtuu pienessä ryhmässä, jossa on yleensä noin kymmenen oppilasta. Luokassa on oma opettaja ja koulunkäynninohjaaja.

Kaikki koulut Laitilassa ovat kaupungin ylläpitämiä. Opetus on maksutonta. Oppilas saa koulussa lämpimän ruuan, kirjat ja vihkot. Osan kirjoista saa omaksi, osa on lainassa ja palautetaan koululle valmistavan opetuksen päätyttyä. Mukaan tarvitaan reppu, sisäkengät ja sään mukainen vaatetus.

Ennen koulun alkua otetaan yhteyttä Laitilan kyläkoulun rehtoriin tai sivistystoimen palvelupäällikköön. Molemmat puhuvat suomea ja englantia. Tarvittaessa saamme myös tulkin paikalle/puhelimeen. Koululle pääsee tutustumaan ennen koulun alkua.

Käytännön asioita valmistavassa opetuksessa

Koulukyydit. Valmistavaa opetusta järjestetään Laitilan kyläkoulussa Kodjalan koulutalolla. Jos oppilaan koulumatka on pitkä (alle 10 vuotiailla yli 3km ja yli 10 vuotiailla 5 km), hän saa ilmaisen kyydin kouluun. Rehtori ilmoittaa kyydin hakuajan ja paikan ennen koulun alkua.

Koulun ja kodin yhteistyö. Koulussa pidetään vanhempien ja opettajien yhteistyötä kasvatuksessa erittäin tärkeänä. Opettaja kutsuu kaikki vanhemmat vuorollaan keskusteluun, jossa hän kertoo oppilaan edistymisestä opinnoissa. Silloin voidaan keskustella myös muista koulun liittyvistä aiheista, kuten kaverisuhteista. Opettaja voi varata tarvittaessa tulkin

koululle/puhelimen/nettiyhteyden avulla, jotta yhteistyö sujuu mahdollisimman hyvin. Myös netin ilmaisia kääntäjäpalveluita, esim. Google Translatoria voi käyttää yhteydenpidossa opettajan kanssa.

Koululla järjestetään myös vanhempainiltoja, joissa puhutaan yleisistä kouluasioista ja joissa vanhemmat voivat tavata opettajan. Jos vanhemmilla on kysyttävää kouluasioista, koululle voi mennä vaikkapa oppituntien jälkeen ja tavata opettajan tai rehtorin. Voit myös sopia tapaamisajan Wilman kautta tai puhelimitse.

Koulun alkaessa annetaan oppilaalle ja vanhemmille Wilma-tunnukset. Wilma on sähköinen suojattu yhteydenpitokanava kodin ja koulun välillä, josta löytyy tarpeelliset tiedot kuten lukujärjestys. Wilman kautta opettaja voi kirjoittaa viestejä vanhemmille esimerkiksi erilaisista tapahtumista, juhlista ja matkoista, joita koulussa järjestetään. Myös vanhemmat voivat kirjoittaa Wilmaan viestejä ja kysymyksiä opettajalle.

Henkilötunnus. Juuri maahan tulleella oppilaalla ei välttämättä ole vielä suomalaista henkilötunnusta. Kun henkilötunnuksen saa, pitää se ilmoittaa luokan opettajalle, jotta oppilaan tiedot ja suoritettut opinnot kirjautuvat oikein.

Rokotukset. Toimita rokotustodistus opettajalle. Opettaja toimittaa sen kouluterveydenhoitajalle. Jos jokin rokotus puuttuu, sen saa kouluterveydenhoitajalta. Kouluterveydenhuolto on maksutonta.

Siirtyminen perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen

Valmistava opetus kestää yleensä yhden vuoden, jonka jälkeen oppilas siirtyy oman oppilasalueensa kouluun. Jos kielitaito on hyvin kehittynyt, omaan kouluun perusopetuksen luokkaan voi siirtyä jo aikaisemmin. Valmistavassa opetuksessa arvioidaan oppilaan taidot ja se, mille perusopetuksen luokka-asteelle oppilas siirtyy. Tarvittaessa voi olla järkevää jatkaa koulua valmistavan opetuksen jälkeen vuotta oppilaan ikätasoa alemmalla luokalla, jotta opiskelussa tarvittavan kielitaidon kehittymiseen jäisi riittävästi aikaa. Lapsen puhekielen taito kehittyy yleensä nopeasti, mutta opiskelussa tarvittavan käsitteellisen kielitaidon kehittyminen kestää useamman vuoden. Suomenkielisen tekstin ja sanaston sujuva käyttäminen ja ymmärtäminen sekä hyvän kirjoitustaidon oppiminen voi viedä viidestä seitsemään vuotta. Siksi oppilas tarvitsee tukea ja suomen kielen opetusta myös opiskellessaan

perusopetuksen luokassa. Tätä opetusta kutsutaan suomi toisena kielenä - opetukseksi (S2). S2-opetuksen lisäksi oppilas voi saada tarvittaessa tukiopetusta ja erityisopetusta eri oppiaineissa.

Lukio

Tällä hetkellä selvitetään lukio-opintojen tarjoamista maahanmuuttaja nuorille yhteistyössä paikallisen ammattioppilaitoksen kanssa.

Nuorisotyö

Nuorisotilalla eli Nuokkarilla on tutut aktiviteetit vapaa-ajanviettoon, kuten lautapelejä, askarteluvälineitä, älytelevisio ja pelikonsoleita. Pelivalikoima on laaja, ja sieltä löytyy pelattavaa ikärajasuositusten mukaisesti. Nuokkarin aukioloaikana tilassa on aina nuorisotyön ammattilainen ohjaamassa ja kohtaamassa nuoria. Nuokkari-illat ovat kaikille avoimia ilmoitettujen ikärajojen puitteissa, joihin voi osallistua oman aikataulun mukaan. Osallistuminen toimintaan on ilmaista. Toiminta on päihteetöntä. Toimintaa on markkinoitu maahanmuuttajanuorille.

Etsivä nuorisotyö palvelee kaikkia Laitilassa asuvia alle 29 -vuotiaita nuoria elämän haasteissa. Etsivä nuorisotyö pyrkii tavoittamaan tuen tarpeessa olevia nuoria ja auttamaan heitä sellaisten palvelujen piiriin, joilla edistetään nuoren kasvua, itsenäistymistä, osallisuutta yhteiskuntaan, elämänhallintaa sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille.

Liikunta

Kaupungin liikuntapalvelut neuvovat ja ohjaavat liikunnasta kiinnostuneita maahanmuuttajia seuratoimintaa ja eri harrastusryhmiin räätälöidysti.

Kulttuuri

Kulttuuritoimi tukee osaltaan paikkakunnalle kotoutumista luomalla mm. osallistumismahdollisuuksia, joiden kautta voi luontevasti tutustua uusiin ihmisiin. Kulttuuritoimi järjestää palveluita yhdenvertaisin perustein kaikille, niin paikkakuntalaisille kuin maahanmuuttajille.

Kulttuuritoimen rooli on osallisuuden ja yhteiskunnallisen aktiivisuuden edistämässä. Näin tuetaan paikkakunnalle kiinnittymistä ja sosiaalisen identiteetin kehittymistä. Kulttuurin

saralla on tarjolla mielekästä tekemistä ja kohtaamisia valtaväestön kanssa myös koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville maahanmuuttajille. Harrastustoiminta voi tukea myös kielen oppimista ja esim. sosiaalisten suhteiden ja verkostojen rakentamista ja vertaistointia.

Taide – ja kulttuuritoiminta lisää vuorovaikutusta ja kulttuurien vuoropuhelua sekä madaltaa maahanmuuttajien kynnystä päästä osalliseksi suomalaiseen yhteiskuntaan. Samalla myös suomalainen kulttuuri tulee tutuksi ja voidaan saada tukea myös oman äidinkielen ja kulttuurin ylläpitämiseen.

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on tukea mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle.

Kulttuuriavustuksilla luodaan mahdollisuuksia niin harrastus kuin ammatilliselle taide- ja kulttuuritoiminnalle myös maahanmuuttajien osalta.

Maahanmuuttajataustaiset henkilöt ovat olleet hyvin aktiivisesti mukana tapahtumatuotannoissa, vuodenkierron juhlissa, taidenäyttelytoiminnassa, kahvikioskien pitäjinä kulttuuritapahtumissa jne. He ovat tuottaneet monipuolisia ohjelmanumeroita hyödyntäen omaa osaamistaan ja kulttuuriaan niin musiikin, tanssin kuin muidenkin taidemuotojen saralla.

Kirjasto

Laitilan kaupunginkirjastossa on lainattavana suomenkielisen aineiston lisäksi hieman kertonakirjallisuutta englannin, ruotsin, saksan, ranskan, espanjan, ukrainan, viron ja venäjän kielillä. Lisäksi kirjastosta voi lainata suomen kielen oppikirjoja ja kielikursseja sekä luettavaa selkosuomeksi. Lisää luettavaa voi varata muista Vaski-kirjastoista. (Varaaminen on ilmaista, kun varauksen käy noutamassa viikon sisällä noutoilmoituksesta. Noutamattomasta varauksesta veloitetaan 2 euroa.) Kirjastossa voi käyttää tietokoneita, tulostaa, kopioida ja skannata. Kirjaston henkilökunta auttaa näiden käytössä ja antaa digitukea.

Verkkokirjastosta www.vaskikirjastot.fi löytyy e-aineistoja, joissa on mm. e-kirjoja eri kielillä sekä Promentor-verkkokielikurssipalvelu, jossa on myös suomen kielen kielikursseja.

Verkkokirjastoon kirjaututaan kirjastokortilla ja siihen liitettyllä pin-koodilla, jotka saa kirjaston henkilökunnalta.

Lisää Vaski-kirjastojen palveluista eri kielillä löytyy selkokielellä osoitteesta

<https://vaski.finna.fi/Content/kirjastoerikielilla>

Vakka opisto

Vakka-Suomen kansalaisopiston ovat Laitila, Uusikaupunki, Pyhäranta, Taivassalo, Kustavi ja Vehmaa, joista Laitila on ylläpitäjäkunta. Vakka-opisto järjestää toiminta-alueensa asukkaille monipuolista vapaan sivistystyön koulutusta, joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Opiston toiminta perustuu opiskelijan omien lähtökohtien ja valintojen kunnioittamiseen. Vapaa sivistystyö luo edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle ja antaa valmiuksia sekä elämää yleensä, että työelämää varten. Kotoutumisen edistäminen ja suomen kielen koulutus on opiston oleellinen osa opiston toimintaa. Suomen kielen koulutusta järjestetään eri puolilla toimialuetta (Laitila, Uusikaupunki, Taivassalo, Vehmaa) ja monen muotoisena ja tasoisena. Opetuksessa on huomioitu vuorotyötä tekevät; sama opetustunti aamupäivällä ja illalla, johon voi osallistua työvuorojen mukaan. Opetushallituksen eri lisärahoituksilla saatu järjestettyä laajempia koulutuksia mm. lukutaitokoulutus 368 tuntia, Kotona maailmalla -hanke, jossa esim. kolme 120-180 tunnin koulutusta. Kurseja on järjestetty myös yhteistyössä eri tahojen kanssa esim. MLL ja tilauksesta esim. Uudenkaupungin vastaanottokeskus. Rahoituksen järjestyessä opisto pystyy reagoimaan nopeasti ja joustavasti tilanteen ja tarpeen mukaan suomen kielen ja kotokoulutusten järjestämiseksi.

Opiston toimintaan ovat tervetulleita kaikki alueen asukkaat ja maahanmuuttajat ovat löytäneet opiston tarjonnan. Lapsia on mm. kuvataidekoulussa. Opistolla on toiminut Eestiklubi ja Laitilassa ukrainalaisten kuorot ja tanssikurssit. Suomen kielen taito rajoittaa jonkin verran opiston kurssitarjontaan osallistumista.

Teknisen toimen palvelut

Vieraskielisten asiakkaiden määrä on noussut teknisen toimen palveluissa viime vuosien aikana. Määrällisesti puhutaan kuitenkin vielä pienistä määristä ka. alle 10 asiakkaasta

vuodessa. Teknisen toimen asiakirjat, sopimusehdot ja nettisivut ovat suomen kielisiä. Vieraskielisiä asiakkaita on palveltu englannin kielellä.

Viestintä

Laitilan kaupungin kotisivuilla on englanninkielinen osio, josta löytyy kaupungin palvelujen perustiedot ja yhteystietoja. Mobiililuotsi -sovellus palvelee vieraskielisiä asukkaita Vakka-Suomessa ja auttaa myös Laitilassa asuvia vieraskielisiä tiedon etsinnässä. Mobiililuotsi on puhelimeen ladattava maksuton ja mainosvapaa sovellus, joka auttaa löytämään paikallista tietoa palvelu- ja tapahtumatarjonnasta. Tietoa on koottu julkisista palveluista, yrityksistä ja yhdistyksistä. Mobiililuotsi on suunniteltu erityisesti uusia asukkaita ajatellen. Sovellus on kehitetty Vakka-Suomen kuntien elinkeinoyhtiö Ukipoloksen ja CYF Digitalin yhteistyönä.

Ukrainan tilanteen myötä kaupungin kotisivulle avattiin oma sivunsa ukrainankielellä tuotettua tietoa varten sekä perustettiin Facebookiin ukrainankielisille suunnattu julkinen ryhmä *Апua українцям у Лайтілі / Допомога українцям у Лайтілі*. Kaupunki moderoi ryhmää ja tuottaa sinne tietoa, mutta samalla ryhmä on toiminut tiedonjakoalustana, johon kuka tahansa on voinut tuottaa sisältöä. Muutamia tiedotteita on käännetty ukrainaksi ja jaettu suoraan ukrainalaisten koteihin tai laitettu taloyhtiöiden ilmoitustauluille. Ukrainalaisia työllistävien yritysten kautta on myös välitetty tietoa ukrainalaisille. Eri kielille tuotettu informaatio on ollut kulloisistakin tarpeista lähtevää ja tilannesidonnaista.

Kerran vuodessa ilmestyvässä kaupungin asiakaslehdessä on perinteisesti ollut englanninkielinen osio ja vuonna 2023 toteutettiin myös ukrainankielinen käännös osasta lehden sisällöstä.

Kaupungin eri palvelujen osalta vieraskielinen asiakaspalvelu on ratkaistu palvelukohtaisesti kohderyhmät ja palvelun luonne huomioon ottaen. Vuorovaikutustilanteissa on kaupungissa hyödynnetty tulkkipalveluita, kuten Tulkaa.

Elinvoimapalvelut

Kaupungin elinvoimatoimi auttaa yritystoimintaa suunnittelevia, aloittavia ja toimivia yrityksiä mm. yrityksen perustamisen liittyvissä kysymyksissä sekä yritysten toimitila-asioiden ratkaisemisessa. Tukea saa myös yrityksen kehittämisen ja rahoituksen osa-alueilla. Neuvontaa

tarjotaan yhteistyössä Vakka-Suomen kuntien yhdessä omistaman Ukipolis Oy:n kanssa. Palvelua on mahdollista saada englannin kielellä.

Työvoimapalvelut

Laitilan kaupunki on mukana työllisyyden kuntakokeilussa. Kun työkäinen maahanmuuttaja saapuu Suomeen, hän voi hakeutua TE-toimiston asiakkaaksi. Laitilalaiset vieraskieliset asiakkaat ohjautuvat TE-toimistosta automaattisesti työllisyyden kuntakokeilun asiakkaaksi Laitilaan. Työllisyyden kuntakokeilussa autetaan asiakasta niin kotoutumaan suomalaiseen yhteiskuntaan, kuin työllistymään. Maahanmuuttaja-asiakas saa konkreettista apua työnhakuun laajan ja monipuolisen palveluvalikoiman kautta. Alkuvaiheen kotoutumispalveluissa asiakasta ohjataan ja neuvotaan, toteutetaan alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma sekä ohjataan kotoutumiskoulutukseen. Tavoitteena kotoutumiskoulutuksessa on toimiva suomen kielen taito ja riittävä tiedon saaminen suomalaisesta yhteiskunnasta. Usein kotoutumiskoulutuksen lisäksi tarvitaan omaehtoista ammatillista koulutusta uuteen ammattiin. Kotoutumista nopeuttaa maahanmuuttajan aktiivinen vuorovaikutus kantaväestön kanssa. Kaikkien lakisääteisten palveluiden tavoitteena on työllistyminen tai työllistymismahdollisuuksien parantaminen.

Maahanmuuttaneiden kotoutumista tukevat muut palvelut

Hyvinvointialue Varhan palvelut

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut ovat kaikkien kotikunnan saaneiden maahanmuuttajien käytettävissä kuten muidenkin alueen asukkaiden. (Vastaanottokeskusten asiakkaat saavat palvelut vastaanottokeskuksen kautta.) Sosiaali- ja terveystyöpalveluista huolehtii Laitilan osalta Varsinais-Suomen hyvinvointialue. Kotoutumisen käytännön toimia toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvointialueiden roolia ja yhteistyötä kuntien kanssa säätelee Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta (936/2022), joka astui voimaan 1.1.2023, jolloin myös hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Käytännön toimien lisäksi kaupunki tekee yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa paikallisessa yhteistyöryhmässä, jonka toiminta aloitettiin kaupungin kokoon kutsumana keväällä 2023. Ryhmän tarkoituksena on parantaa

paikallisesti eri toimijoiden tietoisuutta toisistaan, lisätä yhteistyötä ja synergian kautta lisää resursseja. Kaupunki osallistuu myös Varsinais-Suomen kotoutumisen viranomaisverkoston toimintaan.

Toisen asteen koulutus Winnova

Paikallinen ammattioppilaitos tarjoaa maahanmuuttajille kotoutumiskoulutusta, tutkintokoulutukseen valmentavaa TUVa-koulutusta, osaamiskartoituksia ja valmennuksia sekä tutkintokoulutuksia S2-lisällä. Alkuvaiheen kielikoulutuksiin hakeudutaan pääsääntöisesti TE-toimiston tai kaupungin kautta. Ammatillista koulutusta järjestetään maahanmuuttajille joko erillisinä ryhminä tai yhdessä kantasuomalaisten kanssa. Tutkinto-opiskeluun kuuluu myös kielitaidon kehittäminen ja suomen kielen tukea on saatavissa S2-pajoilla.

Ammatilliseen tutkintokoulutukseen on suomen kielen taitovaatimus. Riittävän suomen kielen taidon voi osoittaa kielikokeella tai todistuksella. Ei-suomenkieliselle hakijalle lähetetään erillinen kutsu kielikokeeseen. Kielikokeessa on neljä osaa: puhuminen, puheen ymmärtäminen, tekstin ymmärtäminen ja kirjoittaminen.

Oppilaitoksessa on maahanmuuttajille suunnattuja tuettuja aloituksia tutkintokoulutukseen sisältäen alakohtaista suomi toisena kielenä (S2) -opetusta yhdistettynä ammatilliseen orientaatioon. Opiskeluvalmiuksia parantavat OPVA-opinnot voivat tarkoittaa kielitaitojaksoa, jonka aikana parannetaan suomen kielen taitoa vastaamaan paremmin alan vaatimustasoa. Opintojakso voi sisältää myös muita opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja, kuten tietotekniikan, matematiikan tai vieraiden kielten opintoja. OPVA-opintojen toimintamallia kehitetään edelleen alojen kanssa yhteistyössä.

S2-pajat on tarkoitettu maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille, jotka tarvitsevat suomen kielen lisäopetusta. S2-pajoilla opiskellaan perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien (YTO) viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä -opintoja eli S2-opintoja. S2-pajoilla opiskellaan myös opiskeluvalmiuksia parantavia OPVA-opintoja esim. silloin, kun opiskelija tarvitsee lisää tukea kielitaitonsa tai muiden perusvalmiuksien kehittämiseen ammatillisissa opinnoissa selviytyäkseen. Monikieliset ohjaajat ohjaavat ja tukevat opiskelijoita niin pajoilla, teoriaopetuksessa kuin työsaleissa.

Koko henkilökunta osallistuu maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opintojen ja opiskelun ohjaamiseen. Hakupalvelut auttavat hakeutumisen kysymyksissä ja kielitaitotiimi varmentaa riittävän suomen kielen taitotason koulutukseen hakeutuessa. Päävastuu opiskelijan ohjauksesta on vastuuopettajalla ja opinto-ohjaajalla. Maahanmuuttajien uraohjauksen koordinaattori varmistaa, että ei-suomenkielisen hakijan ja opiskelijan koulutuspolku saadaan rakennettua.

Muu maahanmuuttaneiden kotoutumista tukeva toiminta

Mannerheimin lastensuojeluliitto

MLL:n Laitilan paikallisyhdistys ry:n avoin kohtaamispaikka Mukulamesta on auki kaikkia lapsiperheitä varten. Tavoitteena on vahvistaa eri taustaisten kävijöiden verkostoja (saa uusia ystäviä, saa ohjaajilta ja muilta vanhemmilta tietoa lapsiperheiden palveluista ja harrastuksista, tuetaan arjessa jaksamista). Aukioloajoista, kokoontuvista ryhmistä ja tapahtumista tiedotetaan kaikille luettavissa olevan Facebook-sivun (Laitilan MLL) ja Instagramin kautta, kotisivuilla ja tärkeän yhteistyökumppanin, lastenneuvolan kautta.

Yhdistyksen toiminnassa

- panostettu englanninkieliseen mainontaan
- suomen kielen opetusta 1,5h viikossa osana perhekahvilaa v.2023 loppuun asti (Yhteistyö Vakka-Suomen kansalaisopiston kanssa).
- Makuja Maailmalta-kokkikerho illat ainakin v.2023 loppuun asti, jossa ruoantekemisen ohella tutustutaan Laitilassa asuvien ihmisten eri kulttuureihin ja tapoihin. (Yhteistyö Vakka-Suomen kansalaisopiston kanssa).
- tarjotaan vapaaehtoistoiminnan paikkoja ja koulutusta. Mukulamesta on hyvä kieltenopiskelijoiden harjoittelupaikka, opetusharjoittelupaikka ja työkokeilu-/työllistymispaikka.

Laitilan nuorisoverstas ry

Laitilan nuorisoverstas ry järjestää työtoimintaa aikuistuville nuorille. Toisen asteen oppilaitosten kanssa tehdään yhteistyötä tarjoamalla mahdollisuus suomen kielen opetteluun työharjoittelujen ja tutustumisjaksojen puitteissa. Nuorisoverstaalla on Maahanmuuttajanuoret osaksi meitä -hanke, jossa tuetaan maahanmuuttajanuorten kotoutumista Suomeen ja Laitilaan. Hankkeen kohderyhmä ovat Laitilassa asuvat 13-20-vuotiaat maahan muuttaneet nuoret. Tavoitteena on ohjata nuoret löytämään ja järjestämään mielekästä tekemistä vapaaajalle sekä saamaan positiivisia kokemuksia elämään. Apua saa myös muissa mahdollisissa arjen haasteissa. Hanke päättyy vuoden 2023 lopussa.

SPR Laitilan osasto

Punaisen Ristin Laitilan osasto on ollut aktiivisesti mukana paikallisissa maahanmuuttoon liittyvissä tilanteissa. Apua ja toimintaa on organisoitu hyvinkin nopeasti ja tarvelähtöisesti. Tällä hetkellä yhdistyksellä on maahanmuuttajille tarjolla ystävöitymistä

Laitilan ev. lut. seurakunta

Laitilan seurakunnan toimintaan ovat tervetulleita kaikki uskonnosta, kielestä ja kansalaisuudesta riippumatta. Toiminta, nettisivut ja muu ilmoittelu on pääosin suomenkielistä, mutta tarvittaessa palvelua saa ainakin englannin kielellä.

Seurakunta järjestää kerran kuukaudessa monikielisen Rauhanrukous- ja iltateen -tilaisuuden kirkossa ja Kirkkokodissa. Lisäksi pyydettyä pappi pitää yksityisiä sielunhoidollisia rukoushetkiä.

Diakoniatyön kautta maahanmuuttajat voivat saada ruoka-apua, neuvontaa sekä keskusteluapua.

Laitilan ukrainalaiset ry

Loppu vuodesta 2022 Laitilaan on perustettu oma yhdistys Laitilan ukrainalaiset ry. Yhdistyksen tarkoituksena edistää ja kehittää Laitilan ukrainalaisten yhteistyötä, ylläpitää kulttuuria ja omaa kieltä sekä edistää asukkaiden viihtyvyyttä. Yhdistys osallistuu yhteisöä koskevaan suunnitteluun, tekee

selvityksiä, aloitteita ja antaa lausuntoja, harjoittaa tiedotus- ja valistustoimintaa, järjestää yhteisiä tilaisuuksia ja toimii yhdessä muiden järjestöjen kanssa.

Tällä hetkellä yhdistyksen toiminta on keskittynyt Ukrainan ja ukrainalaisten tukemiseen vaikeassa tilanteessa.

Kehittäminen

Ohjelmatyöskentelyn alkuvaiheessa kysyttiin eri tahoilta, millaisia kehittämiskohteita on kotoutumisen edistämässä. Useamman tahon vastauksista nousi esille paremman paikallisten toimijoiden yhteistyön tarve, tiedotuksen suunnittelu ja kehittäminen sekä suomen kielin opiskelun tukeminen ja integraatio ympäröivään yhteiskuntaan. Kyselyn ja sen jälkeisten keskustelujen pohjalta nousi esille myös huoli maahanmuuttajien syrjäytymisestä ja mielen hyvinvoinnin ylläpitämisestä. Muina teemoina esiin nousi muuttuviin tilanteisiin valmistautuminen.

Hyvä yhteistyö toimijoiden kesken

Kotoutumiseen liittyen on monia toimijoita, joiden välinen yhteistyö ja tiedonkulku nähtiin oleelliseksi asiaksi. Tietämyksen kautta jokainen taho pystyy suunnittelemaan paremmin omaa toimintaansa ja eri tahojen yhteistyön ja kommunikoinnin avulla mahdollisuudet ja tarpeet tulevat paremmin esille. Yleisen yhteisen tietämyksen ollessa parempi tiedon levittäminen on tehokkaampaa ja selkeämpää. Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää paikallista kotoutumiseen liittyvien tahojen verkostoa järjestämällä yhteisiä tapaamisia ja luomalla paikallisen verkoston tiedonvälitys kanava.

Vieraskielisille suunnatun tiedotuksen kehittäminen

Tiedotuksen haasteena on mahdollistaa vieraskielisten tiedonsaanti ja vieläpä tasapuolisesti. Pohdittavaksi tulee myös missä laajuudessa tietoa tuotetaan kaikkien saataville esim. kaupungin kaikki asiakirjat, hinnastot, sopimusehdot jne. ovat vain suomen kielisiä. Mitä mahdollisuuksia on erilaisten kieliryhmien huomiointiin. Tällä hetkellä kaupungin tiedotuksessa on pieniä osuuksia englannin kielellä ja joitakin osuuksia erityisesti ukrainalaisten isolle ryhmälle. Kaupunki on ollut mukana Mobiililuotsin -maksuttoman mobiilisovelluksen

kehittämisessä ja se on vieraskielisten käytössä ainakin tulevat vuodet. Tulevat toiveet ovat hyvin yksinkertaisia, kuten vanhemmille jaettava tieto siitä, keneen olla yhteydessä missäkin asiassa. Käytännön tasolla listan tekeminen ja ylläpito voi olla haasteellista.

Tiedotuksen osalta on nähtävissä erilaisia tarpeita, mutta Laitilaan sopivien ratkaisujen etsiminen on vielä kesken. Tähän työhön tarvitaan eri tahojen yhteistä työskentelyä.

Suomen kielen oppimisen edistäminen ja integraatio

Kotoutumisen tavoitteena on, että maahan muuttanut henkilö voi kokea olevansa osa ympäröivää yhteisöä. Suomen kielen oppiminen edistää tämän tavoitteen toteutumista. Mahdollisimman monen ohjaaminen koulutukseen tai työelämään, auttaa kiinnittymään ja pääsemään mukaan kotoutumisen ja suomen kielen kouluksiin. Tämän lisäksi pitää kehittää erilaisia suomen kielen opiskelun mahdollisuuksia niille, joille elämäntilanteen, työn tai muun syyn vuoksi ei ole mahdollista päästä osallisiksi näihin koulutuksiin. Vakkaopisto on tehnyt tämän osalta tärkeää työtä. Yhteistyön ja yhteisen tahtotilan kautta on mahdollisuus parantaa kaikkien osallistumismahdollisuuksia.

Tunteakseen olevansa osa ympäröivää yhteisöä henkilö tarvitsee koulutuksen ja työelämän lisäksi myös vapaa-ajan kontakteja ja mielekästä tekemistä. Tapahtuminen ja toimintojen kautta tutustuminen uusiin ihmisiin mahdollistuu. Integraatio ei ole pelkästään sopeutumista, vaan myös mahdollisuutta harrastaa itselle tärkeitä asioita ja löytää saman henkisiä ihmisiä. Kulttuurivaihdon erilaiset muodot antavat tälle mahdollisuuden. Toisaalta eri aihealueiden harrastukset keräävät yhteen samoista asioista kiinnostuneita, kulttuuritaustasta riippumatta. Pohdittavaksi nousee, miten ihmiset saadaan rohkaistua osallistumaan ja millaiselle toiminnalle olisi tilausta.

Maahanmuuttajien syrjäytymisen ehkäisy ja mielen hyvinvoinnin ylläpitäminen

Maahanmuuttaja voi ajautua kaikkien tukitoimien ja yhteiskunnan ulkopuolelle, monen eri syyn seurauksena. Terveystilan, iän, luku- ja kirjoitustaidon puutteen, hyväksikäytön, perhe- tai muiden syiden vuoksi elämämpiiri ja tiedon saanti voi olla hyvin rajattua. Toisaalta hankalassa elämäntilanteessa vieraassa ympäristössä henkilö voi myös itse eristäytyä. Yksinäisyys ja näköalattomuus voi lisätä altistumista uusille ongelmille ja negatiivista

suhtautumista. Monen maahanmuuttajan taustalla on traumaattisia elämän tilanteita ja traumatisoituminen voi jatkua vielä turvallisessakin ympäristössä, kun seurataan kotimaan tapahtuma tai läheisten kohtaloita. Kaikki nämä tekijät mahdollisesti johtavat mielen hyvinvoinnin heikentymiseen ja ongelmien kasaantumiseen. Laitilan kaupungin pitää tiedostaa ongelma ja kehittää eräänlaisia etsivän maahanmuuttajatyön muotoja. Haavoittuvassa asemassa olevien maahanmuuttajien auttamiseksi kaupunki kehittää yhteistyötä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa erityisesti kunnan ja hyvinvointialueen asiakasprosessin, tiedonvaihdon ja muun toimijoiden välisen yhteistyön suhteen.

Keinot

Kotoutumisen kehittäminen lähtee suunnitellusti alkuun tästä kotoutumisohjelmasta.

Kehittämistyötä tehdään kaupungin organisaation sisällä ja yhteisesti eri tahojen kanssa Laitilan kotoutumisryhmän puitteissa. Ryhmä kokoontuu neljäkertaa vuodessa. Ryhmän tarkoituksena on parantaa toimijoiden välistä yhteistyötä ja tietämystä toistensa toiminnasta ja mahdollisuuksista. Tapaamisten, yhteisen ideoinnin ja keskustelujen kautta saadaan edistettyä myös muita tässä asetettuja tavoitteita. Kaupungin puolesta tuetaan myös kotoutumisen edistämiseen tähtäävää toimintaa avustuksin.